

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

52. Quid sit in hoc puncto de jure novo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

regularis capax est dignitatis in Ecclesia seculari, v. g. Præpositura, Decanatus; si proprie habent curam animarum secularium &c. item Gl. in *cit. clem.* & Imol. n. 4. Franc. & Jo. And. in *c. si religiosus*. Abb. in *c. Dei timorem. de statu regul. n. 5.* & alii apud Castrop. *loc. cit. n. 6.* in idem inclinare videtur Engels *ad tit. de Capell. monachorum. n. 6.* etiam absque eo, quod limitationem istam addat: modò sunt proprie curata; quin & Less. *loc. cit.* subjungit: si verò istæ dignitates non habent curam animarum, nisi respectu Capituli, dubium est; tamen probabile est, esse & tum religiosum earum capacem; quia nusquam prohibetur, ita Sylv. *v. religio. 7. q. 4. & 6.* ex Abb. ad hoc tamen, ut addit Less. & alia beneficia secularia non est regularis promovendus, nisi necessitas, vel magna Ecclesia utilitas postulet, ne & monasteria præcipuis viris spoliarentur, & ambitioni porta aperiantur. De cetero contrarium sentientibus Castrop. n. 7. Suar. *de relig. to. 4. l. 3. c. 19. n. 27.* & aliis pluribus, quos refert Mandos. *de signat. gratia. tit. Dispensatio pro obtin. benef.*

Quæres 51. An beneficia parochialia seu curata secularia, carentia jurisdictione fore externi, citra ullam dispensationem religiosi profecti etiam monachi, quin & mendicantes obtinere possint?

Respondeo affirmativè: scilicet monachos (etiam mendicantes; nullus enim in jure textus est, qui hos excipiat. Sanch. *cit. l. 7. c. 29. n. 37. Less. l. 2. c. 41. dub. 12. num. 98. Castrop. loc. cit. n. 12. contra Duennam. Rodriq. Imol. Rebuff. relatos à Sanch. non solum ad tempus & in Commendam sed & in titulum istiusmodi beneficia obtinere posse, quantum est de jure antiquo. c. quod Dei timorem. de statu monachorum. Castrop. loc. cit. Pirh. loc. cit. n. 118. etiam si officio concionandi inepti sint, modò aliàs apti sint ad docendum parochianos; quod munus docendi videtur in *cit. textu venire nomine officii prædicandi Sanch. in Decal. loc. cit. num. 4. Lamb. l. 2. p. 1. q. 7. 4. 19. n. 22. Garc. p. 7. c. 10. num. 18. Castrop. loc. cit. contra Rosel. Sylv. &c. apud Garc. nullà iis ad hoc opus dispensatione Episcopi. Tamb. de jure Abb. 10. 3. D. 9. n. 5. Covar. c. 2. de testam. num. 3. Lamb. num. 13. Sanch. loc. cit. n. 35. citans quàm plurimos contra Gonz. ad reg. 8. gl. 7. num. 52. Bellamer. apud Castrop. Si enim hæc egerent, nequaquam diceretur *cit. c.* eos ad regimen parochialium ordinari posse: non enim dicitur, posse fieri, quod extraordinario remedio, quale est dispensatio, eget, ut Castrop. *loc. cit.* ex Innoc. Sed neque egentibus eà indirectè, quatenus assumpti ad talia beneficia vivere debent extra claustra, administrare fructus beneficij, deque iis disponere: ad hoc enim iis potestatem facere potest religiosus eorum Prælatus, & non Episcopus. Quinimo dum tale beneficium pleno jure subest Conventui vel Prælato regulari, potest is independentè ab Episcopo illud suo religioso conferre (etsi & tunc Episcopi fit, illum examinare & visitare, ut constat ex Trid. *sess. 7. c. 7. sess. 24. c. 3. & 18. de reform. nisi forte Prælatus ibi haberet jurisdictionem quasi Episcopalem; tunc enim ad eum quoque spectat examinare ad beneficia parochialia & approbare Confessarios, ut probat Less. l. 2. loc. cit. num. 98.) secus***

P. Lauren. Fori Benef. Pars 1.

ubi beneficium non ita subest Conventui. Opus enim tunc est præter consensum Prælati auctoritate Episcopi, non secus ac dum secularis Clericus assumitur. Castrop. & Less. *loc. cit.* ita etiam, ut tunc à Prælato suo nequeat deponi; quia quoad hoc exemptus est ab illius jurisdictione, & subiectus Episcopo. Less. n. 16. remittens ad *C. in Parochia. 16. q. 1. & Sylvestrum.*

2. Limitat tamen hanc ipsam doctrinam quòd regulares attento jure communi absque ulla dispensatione habere possint secularia curata primò, nisi speciale religionis alicujus statutum obstat, vñ cujus ad nullum beneficium seculare promoveri possint, ut contingit in Societate Jesu. Secundò: modò concurrat utilitas aut necessitas Ecclesia secularis curata, eòquòd talis concessio juris dimanarit ad favorem boni animarum, adeòque dicta necessitas aut utilitas exigat, ut monachus tali Ecclesia præficiatur. Tamb. *loc. cit. n. 6. & 7.* citans Sanch. in *Decal. loc. cit. c. 41. num. 99. Rodriq. qq. regular. to. 1. q. 34. num. 5. &c.* Tertio: modò Ecclesia illa, cui regularis præficatur, sit actu curata, non autem solum habitu, eòquòd, ut dictum, privilegium illud à jure concessum regularibus in favorem animarum, quod tunc cessaret, quando Ecclesia non esset actu curata. Tamb. num. 8. citans Sanch. ubi ante n. 41. Quarto: modò non sit præscriptio quadragenaria, ut Ecclesia illa regatur per seculares cum exclusione regularium. Tamb. n. 9. citans Sanch. ubi ante num. 42. Selv. *de benef. p. 3. q. 11. num. 133. &c.* Quintò: modò regularis sui superioris licentiam obtinuerit. Tamb. *nu. 10.* juxta *c. religiosus. de elect. in 6.* Ac denique limitatur à Tondut. *qq. regular. benef. p. 1. c. 180. num. 12. & aliis, modò habeat sic provisus socium ejusdem ordinis juxta. c. Monachi. de statu Monach.*

Quæres 52. Quid ergo de jure novo?

Respondeo: jure novo citra privilegium beneficia secularia curata habere non possunt monachi: Corrad. *p. 2. dispens. l. 6. c. 1. n. 18.* citans binas S. Congregationis declarationes. Castrop. *loc. cit. n. 10. Garc. n. 20. 21. & 31.* citans Felin. Rebuff. Covar. Bellam. Navar. item Suar. *de relig. ro. 4. tr. 8. l. 3. c. 19. n. 27. Rebuff. in pr. de dispens. cum regular. num. 5.* & omnes pro responsione nostra ad seq. quæstionem citandi contra Engels *ad tit. de Capell. Monach. à n. 8.* citantem Less. Azor. Tamb. &c. (qui tamen plerique loqui videntur de jure communi; cum se fundant in *c. quod Dei timorem. de statu Monach.*) & fusè probantem contrarium; siquidem ex Concil. Lateran. sub Alex. 3. in *c. Monachi &c. de statu Monachi*, id quod jam aliàs permillum revocari videtur, & prohiberi. Garc. n. 21. ad quod se revocans S. Congregatio ad *c. 10. sess. 14. Trid.* ait: *Regulares sunt incapaces beneficii simplicis, non autem curati juxta dispositionem c. quod ad Dei timorem; licet non hodie, cum obstat Concilium Lateran. in declaratione verò ad c. 18. sess. 24. ait: quaritur an Ecclesia parochiali ex necessitate, nempe ob penuriam sacerdotum regularis perpetuò præcipi possit; respondit S. Congregatio, permitti posse, ob id autem hodie necessariam esse dispensationem contra opinionem communem antiquorum DD. quod ita de stylo observari consuevit, &c. insuper de regulari translato ab uno ad alium ordinem expressè ait ipsium Trid. sess. 14. c. 11. quod etiam si Canonicorum regularium fuerit,*

ad beneficia secularia etiam curata omnino incapax existat. Neque in hoc etiam, cum non translatis dispensare posse videtur Episcopus; cum non possit contra Canones & Concilia dispensare. *Garc. n. 21. Affirmatque apud Eundem & apud Gonz. ad reg. 8. gl. 7. n. 54. Maudol. in praxi sign. gratia. tit. de dispens. Monach. pro benef. hodie non dispensari cum Monacho ad beneficium curatum obtinendum, prout in Bulla Pauli IV. continetur, quæ est constitutio illius 28. & incipit: Postquam divina bonitas. de dato 13. Cal. Aug. 1558. ubi etiam disponitur privari quibuscunque beneficiis, etiam curatis, regularem, qui absque Apostolica dispensatione illa obtinuit. Gonz. loc. cit. In necessitate autem, dum nimirum non inveniuntur Clerici seculares idonei, censet Castrop. n. 11. beneficia talia non esse adhuc conferenda regulari in titulum, sed in Commendam ex eo, quod alius provisionis modus non sit necessarius, & hic licet aptior: poterit siquidem, quando cunque reperietur minister secularis idoneus, removeri, & sic decusum videatur à S. Congregatione in declaratione ad c. 18 sess. 24. Trid. poteritque hoc ipsum facere Episcopus, prout habetur in eadem declaratione. Vide *Garc. n. 31. Observandum etiam quod ait Lott. l. 1. q. 34. n. 60. & 61. nihil prohibet, quod minus regulares promoveantur ad Parochialem, non tanquam claustralis, sed tanquam rector & Clericus secularis, ita ut tanquam alienatus à monasterio, cum eo nullam retineat communicationem, nec (tantum si aliis non deberet stare solus. *Gl. in c. unicum. de supplend. neglig. pral. V. revocari.*) tenetur ibi habere socium, ut voluit Abb. in c. constitutis. de elect. n. 2. & hinc est, quod licet regularis non possit presentari ad beneficium consuetum regi per seculares; id tamen intelligendum sit, si presentetur tanquam claustralis, non verò si presentetur ut secularis Clericus *Gl. in Clem. unicum. V. secularibus. de supplend. neglig. pralat.* ita Lott. circa quod tamen advertit, quod ait Card. de Luca, de regular. D. 36. n. 11. certum est, quod admittit illam facultatem (nimirum habendi Parochialem secularem) illa non solvit à vinculo religionis, neque religiosum professum efficit Clericum secularem, sed solum eum habilitat, ut vivere possit extra claustrum in habitu Clerici secularis sub jurisdictione Ordinarii; ut quandoque per gratiam specialem concedi solet aliquibus religiosis ex pio motivo,**

Queres 53. An etiam jure novo ab habendis beneficiis istiusmodi curatis excludantur Canonici & Clerici regulares?

Respondeo affirmativè: *Pirh. loc. cit. num. 118. Garc. n. 33. citans pro hoc Gonz. gl. 7. n. 53. (ubi is expressè: hodie nulli regulares, etiam si sint Canonici, habere possunt sine dispensatione Apostolica beneficia curata, neque in perpetuum neque ad tempus, & quidem in editione novissima de Anno 1676. etiam Tamb. loc. cit. n. 12. dicat, quod Gonz. in posteriori editione sui operis de veritate melius edoctus sententiam oppositam tenuerit, idemque de eo testetur Corrad. in p. 2. disp. l. 6. c. 1. n. 10. quod loc. cit. nempe n. 53. in addit. in secunda impressione dicat, quod re maturius considerata contrarium est tenendum; tum quia de jure communi Canonici regulares potest obtinere Parochialem, c. quod Dei timorem; tum etiam quia per Concil. Trid. non modò est aliquid abrogatum, imò potius approbatum sess. 14. c. 11. dum*

statuit, quòd hujusmodi Canonici translati de uno ad alium Ordinem non possint obtinere beneficia curata: unde quoad non translatos videtur Concilium approbare dispositionem juris communis & Prosperum de Augustino in appendice bullarii V. regular. Canon. pag. 577. sic expressè tenet Corrad. loc. cit. n. 13. ubi, postquam opposita sententia fundamenta omnia retulisset, concludit his verbis: *absolutè dicendum, Canonici regularibus non posse citra Sedis Apostolica dispensationem concedi Parochialem Ecclesiam, prout non modò restantur omnes peritissimi, & antiquissimi Curiales, sed & multi Pontifices significarunt teste Sanch. in Decal. to. 2. l. 7. c. 26. num. 71. restaturque idem Corrad. sic resolutum per S. Congregationem præpositam negotiis Episc. & regular. in una Cremon. de Anno 1630. (vel ut habet Barb. Anno 1603.) his verbis: Canonici regulares non obstante c. quod Dei timorem. non admittantur ad curam Parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolica dispensatione &c. item Barb. juris Ecclesiast. l. 3. c. 4. num. 80. citans pro hoc Navar. in summa Bullar. tit. de Canon. regular. n. 2. Mirand. in man. Pralat. to. 1. q. 32. a. 5. Laurent. de Franchis de contrav. inter Episc. & regular. in quæst. var. q. 86. Sanch. ubi ante &c. ac dicens, quamvis contrarium viderit in Curia ad instantiam Canonorum regularium Lateranensium per aliquos advocatos approbatum; sibi tamen non minimum injectum scrupulum per aliam DD. resolutionem asserentium dispositioni istius cap. quod Dei timorem. fuisse derogatum per concordata Concilii Lateran. sub Leone X. & sic jam non licere Canonici regularibus secularia beneficia curata obtinere. Item Tondut. qq. benef. p. 1. c. 18. n. 15. ubi ait; cum hac sententiâ concludendum, & non esse recedendum à dictæ Congregationis declaratione; etsi fateatur se aliàs, prius quam citatos AA. legisset, consuluisse pro sententiâ oppositâ ad instantiam & requisitionem D. Gigard. Canonici regularis S. Antonii Viennensis. item C. Luc. de regul. d. 36. num. 11. loquens de Canonico regul. ad Parochiam secularem promotò ait: idèque manet regularis incapax beneficiorum secularium, iis exceptis, quæ per Papam scienter cum dispensatione hujus obstaculi sibi collata fuerint; Quamvis idem Card. in annot. ad Trid. d. 13. postquam *ibid. n. 1. dixisset, disponi in decretis Trid. ut regulares beneficiorum secularium sint incapaces, asserat n. 5. in Canonici autem regularibus adesse videretur quædam specialitas, ut servitio Ecclesiarum secularium curam animarum habentium addici valeant, citatque pro hoc postremo Pignatell. consult. Can. 44. Item tenet nostram responsionem Pelizarius in man. reg. to. 2. tr. 8. c. 6. sect. 4. n. 236. omnium verò fusissimè nostram hanc responsionem tenet, & acriter tuetur, & specialiter quidem de incapacitate Canonorum regularium Ordinis Præmonstratensis Jacob. Pignatelli. to. 1. consultat. 44. ubi postquam præmiserat fusè fundamenta sententiæ oppositæ, num. 13. inquit: statuendum tamen omnino est, Canonicos regulares Ordinis Præmonstratensis ceterisque alios Regulares &c. incapaces Ecclesiis Parochialibus secularibus, tam quoad eas, quæ sunt jurispar. quàm quoad alias generaliter; cum non possit assignari respectu capacitatis major ratio in unâ, quàm in aliâ; nec à sacris canonibus super hoc ulla reperitur constituta diversitas. item n. 20. dicit: hanc sententiam esse certissimam iudico; præsertim post Trid. & num. 24. ubi, quod hodie requiratur dispensatio Pontificis, ut Canonici regularis ad secularem promoveri possit, quodque hoc sit *indm.***